

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 52. Utkommer hvarje Söndag. Göteborg den 26 December 1858. Pris för år: 6 R:dr 32 sk. B:co. XII årgången

Julqvällen.

Se från den höga fönsterrad
Hur många ljus der stråla!
Ha prinsar kommit till vår stad,
Då man så der vill pråla?

Nej, något bättre upp, min vän,
I qväll är julen inne;
Så långt vi kunna minnas än
Den hägrar för vårt minne.

Och därför nu ditupp vi gå,
Der andra gladt sig fröjda,
Och sitta der uti vår vrå
Och le med de förnöjda.

Hvad fröjd, hvad stöj i barnens ring,
Hvarthelst sin blick man vänder!
Med muntra språng de hoppa kring
Och klappa i små händer.

Ty nu, just nu, är stunden när,
Som man så länge väntat,
Julbocken sjelf skall komma här;
Han re'n på dörren gläntat.

Der står han nu i rummets midt
Och rika gåfvor skänker;
Ty hvar och en skall hafva sitt,
Och han på alla tänker.

Åt gamla farmor först bestås
Två glas med silfverbågar;
Ty hennes syn är klen gudnäs,
Hon sällan läsa vågar.

Och morfar ett par tofflor får,
Broderade och nätta,
En kär present; ty den består
Hans lilla Henrietta.

Hon sjelf får mycket smått och godt,
Hatt, handskar, muff, kantänka.
Småsystrarne få på sin lott
Dockhufvuden, som blänka.

Åt äldsta dottern, Caroline,
Hvad mängd af rariteter!
Men priset får en krinolin
Af sju fots diameter.

Åt Ernst, som önskar sjöman bli,
En liten ask *) man gifvit;
Der fins ett helt menageri
— Som Moses det beskrifvit.

I hytten sitter, stärkt och fin,
Fru Noak i sin hufva,
Och "gubben" vid en karafin
Af Edens bästa drufva.

En sabel blifvit Calles skänk:
"Nu kan du exercera,
Men få med den—det väl betänk! —
Ej hur som helst regera."

Dock pilten rådet ej förstår;
Hans svärd är redan draget
Och klyfver "bladet," der det står
Om Örebrofördraget.

Nu komma julkalendrar här
Och noter åt mamsellen,
Sist en roman utaf S—e—der,
För långa vinterqvällen.

Men det var sannt — här sitta vi
Midtuppi lyxens rike,
Och nyss vi gingo lugnt förbi
En sämre lottad like.

Kom låt oss vända dit igen,
Till denna skumma koja,
Der tryckes kanske någon vän
Af nödens hårda boja.

Träd in — vid eldens matta brand
Se der dia bleke broder,
Din sy ter — räck dem varmt din hand:
De ha ej far, ej moder!

Ett vänligt ord, en blick, som ler
Af ömhet för de arma;
Den gåfva, du af hjertat ger,
Gör deras hjertan varma.

Och om en tacksamhetens tår
Dig nödens barn då skänker

*) Se omstående planch!

— Ännu, när natten kring dig står,
Den som en stjerna blänker.

Återblick.

Om vi med oväld vilja bedöma de re-
geringsbeslut, som under de senaste två
eller tre månaderna blifvit fattade inom
vårt land, skola vi bland dem finna fle-
ra af en lika god som genomgripande
beskaffenhet. Ett af dessa, som länge
varit med spänd väntan emotsedt och af
tidens kraf oundgängligen påkalladt, är
upphäfvandet af 1726 års konventikelpla-
kat. Förordningen härom innehåller:

"Medlemmar af den evangelisk-luther-
ska kyrkan vare ej förment att samman-
komma till gemensamma andaktsöfningar,
utan vederbörande presterskaps omedel-
bara ledning; dock må sådan samman-
komst ej, utan särskildt tillstånd, ega rum
å tid, då allmän gudstjenst i församlingen
förrättas. Ej heller må vid religionsöf-
ning, som ej är att hänföra till enskild
husandakt, tillträde vägras församlingens
prestorskap, medlem af dess kyrkoråd el-
ler den offentliga myndigheten i orten,
hvilken sistnämnde myndighet, i händel-
se af inträffad olaglighet eller oordning,
eger att, der så nödigt anses, samman-
komsten upplösa. Uppträder någon, som
ej är prest eller enligt kyrkolagen berätti-
gad att offentligen predika vid dylik
sammankomst såsom lärare, med andliga
föredrag, som anses leda till söndring i
kyrkligt hänseende eller förakt för den
allmänna gudstjensten eller eljest till un-
dergräfvande af religionens helgd, ankom-
me på kyrkorådet att honom förbjuda att
i berörde egenskap inom församlingen vi-
dare uppträda.

"Hvar som föranstaltar så beskaffad
sammankomst, hvarom nu sagdt är, å tid,
då den ej hållas må, eller å sådan tid
dertill upplåter hus eller underlåter att
ställa sig till efterrättelse kyrkoråds för-

EN JULAFTON.

bud mot utöfvande af lärareverksamhet, böte från och med femtio till och med hundra riksdaler riksmünt, till tveskiftes mellan åklagaren och församlingens fattige. Saknar den bötfälde tillgång till böterna, skola de förvandlas till fängelse efter samma grunder, som gälla för förvandling af böter enligt utsökningsbalken."

En i statsekonomiskt hänseende högst viktig åtgärd har blifvit vidtagen genom en ny förordning angående *ändring i föreskrifterna rörande hemmansklyfning och jordafsöndring*. Man har nemligen i denna nya författning upphävt stadgandena om ett visst hemmantal för jordens klyfning samt betydligt utvidgat rättigheten till afsöndring utöfver hvad 1827 års författning innehåller, hvarjemte man äfven borttagit det i 1853 års författning stadgade villkoret af besuttenhet för jordafsöndringar under full eganderätt tillika med stadgandet om föregående undersökningar genom nämnd, afsöndringshandlingens föregående pröfning af konungens befallningshafvande o. s. v. samt förbudet mot lagfarts- och intecknings-åtgärder, innan afsöndringen visas vara vederbörligen godkänd.

Genom denna lag har man äfven åt de minst bemedlade beredt ett tillfälle att förvärfva sig en egen torfva, och man har i och med detsamma äfven för framtiden förskaffat vårt land tusentals, ja, millioner armar mer till fäderneslandets försvar i nödens stund. Ty den, som har en egen gård och grund att lefva och strida för, den skall också utom tvifvel lifvas af en långt starkare patriotism än den, som antingen är ett förtryckt legohjon åt andra eller bettlar vid andras dörrar.

Hedern af den nya lagens genomdrifvande tillkommer i ej ringa mån statsrådet *Almqvist*.

Ett annat steg till folkets emancipation har blifvit taget genom *husagans afskaffande*, så tillvida nemligen, att en man, som fyllt aderton och qvinna, som fyllt sexton år, ej vidare får af husbonde agas.

De bedröfliga berättelser, vi som oftast fått höra om husbönders råa framfart mot sina underlydande, hafva längesedan gjort denna reform högst nödvändig; och, trots några få adelsmäns och presters naiva påstående, att "stryk gör godt," bör man dock med säkerhet kunna antaga, att den

större och bättre delen af nationen med lifligaste bifall mottagit underrättelsen om ifrågavarande lagförändring.

Men ännu en ny lag är förtjent af att omnämnas, vi mena den, som *rörande förfalskning och bedrägeri* i förra månaden blifvit offentliggjord. Enligt denna har straffet för förfalskning i allmänhet blifvit ganska betydligt skärpt eller från de förut varande obetydliga böterna till straffarbete på 2 månader å 10 år eller till ochmed lifstid, hvaremot lifsstraffet för sådant slags brott blifvit afskaffadt. Äfven för bedrägeri ha särdeles allvarsamma straffbestämmelser blifvit gjorda.

Så till vida har allt varit godt; men hvad som deremot ej varit egnadt att göra något särdeles behagligt intryck på dem, som ifrå för en mer rationel representation än den närvarande, har varit regeringens vägran att sanktionera det från Örebro ingifna förslaget till valordning, dervid hon bifogat den förklaringen, att ingen valordning får grundas på enkel rösträkning vid omedelbart valsätt — enär sådant skulle kunna medföra vådor."

Att trenne nya adelsmän blifvit tillskapade är ej heller att anse som något godt tidens tecken; dock — har man väl allt sedan St. Olafsordens stiftande kunnat vänta sig något bättre? — Den tid, då ett konstladt, ett fabriceradt adelskap äfven på samhällets höjder utdömes, är troligen ännu långt aflägsen. Men hoppet — det gyllene hoppet . . . det är det vi skola lefva af.

Humoristiskt.

Krönika för år 1859.

Jan. 1. Rektor Annerstedt i Upsala får i nyårgåfva en "hederspåk" med krycka af guld, på hvilken man läser den vackra inskriptionen: "stå stark, du ljusets riddersman!"

2. Husagan börjar i anledning deraf spöka.

3. "Svenska tidningen" utkommer i minskadt format, men är i stället tryckt med röda stilar.

6. Amiral Glasenap kastar ankar i Amaranthen. Amiral Piccolomini försöker detsamma, men misslyckas.

Febr. 15. Ett väl utfördt porträtt af författaren till "Herr Tutings resa till Axevalla" utkommer i bokhandeln.

Mars 1. Svenska Tidningens röda stil visar sig något blekare.

6. Ola Månsson blir af Fullmäktige i Banken föreslagen till finansminister.

Apr. 1. Allas förstånd står stilla. Falköpingsboerna förklara sig missnöjda med jernvägen.

Maj 1. "Göteborgsbladet" dyker åter upp som daglig tidning och slår tvärt både

Handelstidningen och Aftonbladet ur brädet. — Ångköket bjuder i dag på "lilla supen". Flaskorna äro tömda redan klockan half 1.

2. En handelsman tar miste på börsen och gäldstugan.

Juni 1. Allmänt prestmöte på Lorentzberg, dervid beslut fattas, att ståndet skall aflägga — fårakläderna.

Juli 10. Uniformsförändring anbefalles. Kragar och skört å vapenrockarne borttagas för besparings skull.

3. Ny uniformsförändring. Vapenrockarne förses med lösärmar, hvilka under de heta dagarne afläggas. Allt för besparings skull.

Aug. 1. Napoleon III afsäger sig regeringen och föreslår republik med Montalembert till president.

Sept. 2. Latinska språket utdömes ur alla skolor. Endast magister Bjursten fortfar att undervisa deri, men lektionerna måste hemlighållas och förläggas derföre till "Gyltas grotta."

Okt. 1. Göteborgs nya teater inviges af hrr Edv. Stjernström och Oskar Andersson med ett nytt skådespel, kalladt "striden på lif och död", hvarefter uppföres det gamla kända stycket: "Huru aktierna stå."

Nov. 15. Magister Siljeström öfverrumplar hr Bjursten i hans grotta, hvarevid latinläsningen får en snöplig ända.

Dec. 24. Öresundspostens redaktör, herr Borg, får ifrån Lunds teologiska fakultet en doktorshatt.

27. Sedan riksdagen nu långt framskridit, börja Kongsbacka-boerna röra på sig och med lifligaste intresse omfatta valordningsfrågan. Stadens 500 invånare bestämma en röstskala från 1 till 600. Allmän entusiasem med stor sexa på "Glädjen."

31. Redaktören Borg skiokar doktors-hatten tillbaka.

Till Allmänheten?

Undertecknad får härmed äran tillkännagifva, att han från och med denna dag frånträder redaktörskapet för "Söndagsmagasinet." Har han under sin befattning dermed lyckats tillvinna sig något deltagande, är han derför tacksam, men utbeder sig å andra sidan deras öfverseende, som med hans verksamhet funnit sig mindre belättna.

Dock — inga långa afskedstal må här hållas, så mycket mindre, som undertecknad ej helt och hållet kommer att skilja sin penna från tidningen, utan äfven under nästa år till den vill lemna bidrag, och den resp. läsaren dessutom, så här midtuppi sina julfunderingar, ej lärar ha hvarken tid eller lust att afhöra några vidlyftiga orationer. Derföre nu: "Au revoir!"

Göteborg den 26 Dec. 1858.

Maximilian Axelson.

Upplösning på Charaden i N:o 51 är: **Fri-a.**